

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce **Ing. P. Ch.**, zastoupeného JUDr. Ladislavem Sádlikem, advokátem se sídlem Praha 5, Holečkova 31, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství pro hl. m. Prahu**, se sídlem Praha 1, Štěpánská 28, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 4. 2005 č. j. FŘ-9386/15/04, a č. j. FŘ-12162/15/04, a ze dne 6. 4. 2005 č. j. FŘ-8831/15/04, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2005, č. j. 11 Ca 179/2005 - 19,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2005, č. j. 11 Ca 179/2005 - 19, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou podanou u městského soudu se žalobce domáhal zrušení shora označených rozhodnutí žalovaného.

Prvním shora označeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 5 (dále jen „finanční úřad“) ze dne 18. 6. 2004 č. j. 229367/04/005912/5664, kterým bylo podle § 27 odst. 1 písm. h) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), zastaveno řízení o žádosti o odpuštění správního poplatku ve věci žádosti o prominutí nedoplatku s odůvodněním, že se jedná o nepřipustné podání.

Druhým shora označeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí finančního úřadu ze dne 16. 6. 2004 č. j. 254502/04/005523/4892, kterým bylo podle § 27 odst. 1 písm. h) daňového řádu zastaveno řízení o žádosti o odpuštění správního poplatku ve věci žádosti o prodloužení lhůty k uhrazení daňové povinnosti na dani z přidané hodnoty za 4. čtvrtletí 2003 s odůvodněním, že se jedná o nepřipustné podání.

Třetím shora označeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí finančního úřadu ze dne 17. 6. 2004 č. j. 253635/04/005912/5664, kterým bylo podle § 27 odst. 1 písm. h) daňového řádu zastaveno daňové řízení o žádosti o odpuštění správního poplatku ve věci prodloužení lhůty k úhradě správního poplatku s odůvodněním, že se jedná o nepřipustné podání.

Všechna shora označená rozhodnutí žalovaného byla odůvodněna tím, že žádost o odpuštění správního poplatku není právním institutem daňového řádu a proto finanční úřad rozhodl v souladu se zákonem, když žádost o odpuštění správního poplatku zamítl jako nepřipustné podání. I pro správce daně platí v daňovém řízení zásada zákonnosti podle ustanovení § 2 odst. 1 daňového řádu; ta však nemá nic společného s extenzivním výkladem směřujícím k právnímu řádu jako celku, jak jej učinil žalobce ve svém odvolání. Jestliže daňový řád nezná termín odpuštění správního poplatku a daňový subjekt trval i přes výzvy správce daně na tom, že se nejedná o jiný právní institut, který je již v daňovém řádu upraven, pak jde o podání, které není přípustné.

V žalobě žalobce namítal, že trváním na zaplacení správního poplatku mu bylo odepřeno právo domáhat se svého práva, což je v rozporu s rovností občanů před zákonem. Institut odpuštění poplatku zná jak soudní řízení tak i jiná řízení a daňové řízení jej také musí znát. Žalovaný nesprávně posoudil úkony žalobce, nesplnil své zákonné povinnosti a neaplikoval ústavní předpisy. Žalobce dále uvedl, že z objektivních důvodů ani jinak postupovat nemohl. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce.

Městský soud žalobu jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl, neboť dospěl k názoru, že napadená rozhodnutí jsou ze soudního přezkumu podle § 68 písm. e) s. ř. s. vyloučena, protože jde o rozhodnutí podle § 70 písm. c) s. ř. s., jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Napadeným rozhodnutím nebylo jednáno o veřejném subjektivním právu žalobce. Ve všech třech případech šlo o situaci, kdy byl žalobce vyzván k úhradě správního poplatku za úkon správního orgánu. Žalobce s úhradou nesouhlasil, žádal mimo jiné o „odpuštění“ poplatku. Zamítnutí odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nepřipustnosti podání - žádosti o odpuštění poplatku - není rozhodnutím ve věci samé a rovněž není rozhodnutím, kterým se řízení o původní žádosti žalobce – žádosti o prodloužení lhůty, prominutí daňového nedoplatku - končí. Pokud má účastník správního řízení za to, že podmínky k zaplacení správního poplatku nebyly splněny, může se bránit proti rozhodnutí o zastavení řízení v důsledku nezaplacení tohoto poplatku, popř. se může domáhat vrácení tohoto poplatku pokud má za to, že byl poplatek vybrán neoprávněně. Důsledkem nezaplacení správního poplatku je, že správní orgán požadovaný úkon neprovede. I proti tomuto se lze domáhat ochrany, a to žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 s. ř. s. Městský soud se v dané věci opřel o rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 252/2004 - 93, jímž soud potvrdil, že rozhodnutí o odvolání proti výzvě k zaplacení správního poplatku je ze soudního přezkumu podle ustanovení § 70 písm. c) s. ř. s. vyloučeno. Z procesního hlediska není podle městského soudu rozdíl mezi rozhodnutím o odvolání ve věci správního poplatku a rozhodnutím o odvolání proti zastavení řízení o žádosti o odpuštění (osvobození) od správního poplatku; vždy jde o to, že žalobce brojí proti své povinnosti správní poplatek uhradit a nejde o meritorní rozhodnutí v daňovém řízení, resp. rozhodnutí, kterým se daňové řízení končí.

Městský soud „poznámenal“, že daňový řád, který upravuje podmínky pro prominutí daňového nedoplatku a prodloužení lhůty a postup správce daně v těchto věcech, neobsahuje žádné ustanovení, které by se týkalo zpoplatnění jednotlivých úkonů daňových subjektů v daňovém řízení. Správní poplatky jsou upraveny zákonem č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“, zákona č. 368/1992 Sb., byl s účinností od 16. 1. 2005 zrušen a nahrazen zákonem č. 634/2004, o správních poplatcích, dále jen „nový zákon o správních poplatcích“). Podle § 2 tohoto zákona jsou předmětem poplatků úkony spojené s činností správních orgánů vymezené v sazebníku správních poplatků, který je přílohou zákona. V části I sazebníku je pod položkou 1 písm. a) stanoven poplatek za podání žádosti u správce daně o prodloužení lhůty ve výši 100 Kč, a pod položkou 1 písm. f) stanoven poplatek za podání žádosti o prominutí daňového nedoplatku ve výši 200 Kč. Osvobození od správních poplatků je upraveno v § 9 tohoto zákona; v odst. 1 jsou vyjmenovány subjekty osvobozené od poplatků, v odst. 2 jsou pak úkony osvobozené od poplatku. Ani jeden ze stanovených případů osvobození se nevztahuje k žádosti fyzické osoby o prominutí daňového nedoplatku, resp. žádosti o prodloužení lhůty v daňovém řízení. V odst. 4 citovaného ustanovení je stanoveno, že od poplatků jsou osvobozeny i další fyzické a právnické osoby, případně úkony, a to v rozsahu stanoveném v sazebníku; sazebník u položky 1 osvobození od poplatku vůbec nepřipouští. Z uvedeného podle městského soudu vyplývá, že žalobce byl povinen zaplatit správní poplatek za žádost o prominutí daňového nedoplatku a žádost o prodloužení lhůty. Osvobodit jej od zaplacení (odpustit mu zaplacení) tohoto poplatku nebylo podle platné právní úpravy nebylo možné.

Podle § 10 zákona o soudních poplatcích se při řízení o věcech poplatků postupuje podle zvláštního předpisu, není-li tímto zákonem stanoveno jinak. Zvláštním předpisem je daňový řád; finanční úřad tak nemohl postupovat jinak, než řízení o žádosti o odpuštění poplatku jako o nepřípustném podání dle § 27 odst. 1 písm. h) daňového řádu zastavit, neboť osvobození od správního poplatku není v tomto případě možné.

Městský soud v napadeném usnesení zároveň zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce, protože s ohledem na důvody výše uvedené neshledal, že by ustanovení zástupce bylo třeba k ochraně jeho práv. S odkazem na § 60 odst. 3 s. ř. s. soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Žalobce napadl výrok městského soudu o odmítnutí žaloby a o nákladech řízení včas podanou kasační stížností. K jeho žádosti mu byl pro řízení o ní ustanoven právní zástupce. Požadoval, aby bylo rozhodnutí městského soudu tomto rozsahu zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení. Uvedl, že městský soud pochybil, když mu unikly některé skutečnosti, které jsou pro danou věc zásadní. Závěr městského soudu o tom, že žalobce nelze od správních poplatků, resp. mu jejich zaplacení odpustit, je v rozporu s právním řádem, jeho podstatou a smyslem podle Ústavy a Listiny základních práv a svobod.

Svou kasační stížnost žalobce doplnil v jednoměsíční lhůtě stanovené mu k tomu soudem. Rozšířil kasační stížnost na všechny výroky napadeného usnesení a jako kasační důvody výslovně označil důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a e) s. ř. s.

Městský soud nevzal v potaz celkový postup finančního úřadu v celé jeho komplexnosti; žalobce neučinil jeden úkon, ale jedním podáním učinil úkonů hned několik a nevynechal jedinou možnost k tomu, aby finanční úřad mohl postupovat tak, aby nezasáhl do základních práv a svobod žalobce.

Žalobou napadené rozhodnutí není rozhodnutím, jímž by se pouze upravovalo vedení řízení, ale jedná se o rozhodnutí, které odepřelo žalobci přístup k jeho právům; přitom žalobce poukazuje na požadavek zachování rovnosti v právech všech občanů bez ohledu na majetek atd. Tzv. věcí samou bylo rozhodování o poplatkové povinnosti, rozhodování se netýkalo úpravy řízení, ale předmětu řízení.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, o něž se opírá usnesení městského soudu, není na danou věc aplikovatelné; ve zmíněném případě se jednalo o rozhodnutí o vyměření poplatku, tedy o výzvě. Žalobce připomíná, že obdobně je tomu v řízení před soudem, kde soud nemůže v první fázi rozhodovat jinak, než žalobce vyzvat k úhradě poplatku, a to ani když předpokládá, že žalobce požádá o osvobození a že mu poplatek bude následně odpuštěn, resp. bude osvobozen. V případě žalobce totiž šlo o rozhodnutí a postup finančního úřadu, které následovaly až po žádosti o odpuštění/prominutí poplatku, tedy o „jednu fázi později“, než v rozsudku, o nějž se opíral městský soud.

Pokud městský soud uvedl, že by žalobce mohl postupovat například tak, že by napřed poplatek uhradil a následně jej pak od finančního úřadu vymáhal jako neoprávněný, jde o účelové tvrzení, neboť žalobce nemohl k zachování práva takový postup použít, nemohl takový poplatek uhradit, protože na něj neměl prostředky. Žalobce poukazuje na svou špatnou finanční situaci a také na to, že nešlo o jediný správní poplatek, ale žalobou byla napadena tři rozhodnutí ve věcech správních poplatků. Pro dokreslení kontextu žalobce uvádí, že předmětem jeho dalších správních žalob jsou i další správní poplatky, které jsou prakticky souběžně finančním úřadem od něj vyžadovány.

Podle městského soudu tak měl žalobce nejprve utrpět újmu a na právech a tuto pak následně napravovat; v tom žalobce spatřuje nepochopení právního systému a práv občana, jehož právem je, aby k újmě vůbec nedošlo.

Městský soud se nezabýval argumenty žalobce a jeho rozhodnutí představuje nepochopení ústavnosti, principů právního systému a hierarchie zákonů a jejich aplikace v podřízenosti nejvyšším právním normám, tedy Ústavě a Listině základních práv a svobod. Žalobce pak shrnul rozhodnutí městského soudu úslovím „pro stromy neviděl les“.

Dle žalobce lze celou věc zjednodušit na tyto podstatné body. Za první, žalobce byl nucen požádat o odklad plnění daňové povinnosti, neboť neměl nezbytné prostředky. Za druhé, finanční úřad jej nutně vyzval k úhradě poplatku za tuto žádost. Za třetí, vzhledem k tomu, že žalobce neměl žádné prostředky, nemohl postupovat jinak, než požádat o prominutí resp. odpuštění poplatku.

Ústavě a Listině odporuje, aby v případě, kdy někdo není schopen uhradit daň a musí žádat o odklad, aby takový odklad byl podmínován úhradou nějakého plnění. Daňový řád není nadřazen Listině, naopak je třeba daňový řád aplikovat prizmatem Listiny, s níž se nesmí dostat do rozporu. Jestliže finanční úřad nenalezl mechanismy k zajištění zákonnosti řízení, byl povinen aplikovat správní řád či jinou normu a není podstatné, zda zákon řeší či neřeší otázku poplatků. Povinností finančního úřadu jako státního orgánu bylo zajistit žalobci dosažení práva a zajistit žalobci tentýž průběh řízení jako komukoli jinému, kdo správní poplatek uhradit mohl. Právo se zaručuje bez ohledu na majetek. To musí shodně platit u každého řízení před kterýmkoli státním orgánem.

Žalobce nakonec uvádí, že své podání hodlá dále doplňovat, nicméně je třeba konstatovat, že po doplnění nemá již kasační stížnost žalobce vad.

Soudem ustanovený zástupce JUDr. Ladislav Sádlik doplnil k výzvě soudu kasační stížnost tak, že důvodem kasační stížnosti je nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když neměl od městského soudu k dispozici kopii žalobcem podané kasační stížnosti.

Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout, neboť se ztotožňuje s napadeným usnesením městského soudu. Rozhodnutí o zastavení řízení není rozhodnutím, kterým by se stěžovateli ukládaly povinnosti nebo přiznávala práva a má jen povahu procesního úkonu, kterým se upravuje průběh řízení. Pokud tedy předmětné rozhodnutí nezasahuje do práv a povinností stěžovatele, nelze důvodně tvrdit, že tímto rozhodnutím došlo ke zkrácení na právech stěžovatele.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu uplatněných námitek, které lze podřadit pod stížní důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Žalobce sice výslovně zmiňuje i důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., ve skutečnosti je však dán toliko důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který je ve vztahu k důvodu podle písm. a) tohoto ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvod podle písm. a), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost žalobce důvodnou.

V první řadě Nejvyšší správní soud zkoumal, zda právní řád skutečně připouští možnost požádat o odpuštění správního poplatku a zda tedy rozhodnutími finančního úřadu a žalovaného mohlo být zasaženo do práv a povinností žalobce.

Jak vyplývá ze správního spisu, žalobce podal finančnímu úřadu své žádosti, ohledně nichž byl vyzván k úhradě správního poplatku (žádost o prominutí nedoplatku, o prodloužení lhůty k úhradě daňové povinnosti, o prodloužení lhůty k úhradě správního poplatku), v době účinnosti zákona o správních poplatcích z roku 1992; z hlediska rozhodování soudů je tedy rozhodný právní stav dle tohoto zákona (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Zákon o správních poplatcích v ustanovení § 10 stanoví pro řízení ve věcech poplatků subsidiární použití daňového řádu. Nicméně daňový řád by byl na uvedené řízení subsidiárně aplikovatelný i bez tohoto výslovného ustanovení, protože ve svém § 1 odst. 1 vymezuje svou působnost tak, že upravuje správu daní, poplatků, odvodů, záloh na tyto příjmy a odvodů za porušení rozpočtové kázně, které jsou příjmem státního rozpočtu, pro něž zavádí legislativní zkratku „daň“.

Daňový řád pak mimo jiné připouští možnost využití institutu prominutí daně (§ 55a) a prominutí daňového nedoplatku při nesplnění poplatkové povinnosti (§ 65). Přitom pro tato svá ustanovení daňový řád legislativní zkratku „daň“ nijak nezužuje.

Ani zákon o správních poplatcích použití těchto ustanovení daňového řádu nevylučuje; naopak možnost užití institutu prominutí poplatku se výslovně odráží i v ustanovení § 8 odst. 1 zákona o správních poplatcích, podle něhož správní orgán, který poplatek vybral,

jej vrátí v plné výši, byl-li poplatek na žádost prominut [písm. a)], anebo v částce, o kterou byl poplatek na žádost snížen nebo prominut [písm. b)]. Jestliže zákon o správních poplatcích výslovně předpokládá možnost prominutí správního poplatku po jeho zaplacení, když ji zmiňuje pouze v ustanovení § 8 odst. 1, tím spíše musí být možné, aby správní orgán prominul správní poplatek již před jeho zaplacením.

Vede-li správní orgán správní řízení podle zvláštního předpisu a toto řízení je dle sazebníku předmětem správního poplatku, provádí vlastně dvojí řízení. V první řadě je to řízení správní, které patří do jeho působnosti, a k němuž je personálně a odborně vybaven, a dále i řízení poplatkové podle daňového řádu. Finanční úřad má oproti jiným správním orgánům tu výhodu, že procesní předpis, podle něhož provádí správu poplatku, je shodný s procesním předpisem, podle něhož postupuje při své „standardní“ činnosti.

V případě nyní posuzovaném tak finanční úřad následně po podání každé ze žádostí žalobce vedl dvě daňová řízení; jedno ohledně předmětu žádosti žalobce (prominutí nedoplatku, prodloužení lhůty k uhrazení daňové povinnosti na dani z přidané hodnoty, prodloužení lhůty k úhradě správního poplatku) druhé o povinnosti žalobce uhradit správní poplatek k podané žádosti. Je tedy třeba uvést na pravou míru výklad odůvodnění usnesení městského soudu, že daňový řád sám neobsahuje žádné ustanovení o zpoplatnění jednotlivých úkonů daňových subjektů v daňovém řízení; tento závěr je správný potud, pokud říká, že daňový řád nestanoví, které úkony správce daně jsou předmětem správního poplatku a které jím, a za jakých okolností, nejsou. Stejný závěr pak lze učinit i ohledně správního řádu (a to jak zákona č. 71/1967 Sb., tak zákona č. 500/2004 Sb.). To však ještě neznamená, že při správě poplatků nejsou aplikovatelné instituty daňového řízení.

S ohledem na uvedené a vzhledem k odůvodnění usnesení městského soudu, je také třeba rozlišit osvobození od správního poplatku a jeho prominutí. Zákon o správních poplatcích upravuje věcné a osobní osvobození v § 9 odst. 1 a 2. V odst. 5 tohoto ustanovení je pak stanoveno, že v rozsahu uvedeném v jednotlivých položkách sazebníku správní orgán sníží nebo zvýší poplatek nebo upustí od jeho vybrání; tento institut nelze zaměňovat s prominutím poplatku nebo jeho části na žádost povinného subjektu. Správnímu orgánu není tímto ustanovením dána pravomoc osvobozovat povinné subjekty od správního poplatku v jednotlivých případech na základě jejich žádosti, ale tímto ustanovením a ustanoveními, která jsou u jednotlivých položek sazebníku nadepsána jako *zmocnění*, je správním orgánům stanovena povinnost nevybrat správní poplatek, popř. jej vybrat v jiné výši, ve všech případech, kdy budou splněny podmínky ve zmocnění uvedené; k takovému postupu je správní orgán vázán ze zákona. Důvodem, proč jsou jednotlivá zmocnění k osvobození uvedena až v sazebníku správních poplatků je to, že každé z těchto zmocnění obsahuje specifické podmínky dotýkající se jen správních poplatků uvedených v určité položce sazebníku. Naopak prominutí správního poplatku na žádost představuje přiznání osvobození individuální správním aktem vydaným v samostatném řízení.

Samotný pojem *odpuštění* není v zákoně o správních poplatcích ani v daňovém řádu použit. Nicméně z § 21 odst. 6 daňového řádu vyplývá, že pro řízení, tedy i pro řízení o povinnosti platit správní poplatek, je rozhodující obsah podání, i když je nesprávně označeno. Správce daně měl tedy posoudit podání žalobce označeného jako „žádost o odpuštění poplatku“ resp. „žádost o prominutí nedoplatku“ v souladu s jeho obsahem, nikoli pouze dle jeho označení a na základě náležitého posouzení aplikovat příslušný institut daňového řádu. Významová totožnost pojmů *odpuštění* a *prominutí* je naprosto zřejmá a není třeba ji nijak blíže rozebírat.

Lze tedy uzavřít, že možnost podat žádost o odpuštění správního poplatku je připuštěna samotným zákonem o správních poplatcích a daňovým řádem; pro učinění tohoto závěru tedy ani není nutné odvolávat se na právní řád jako celek, resp. ústavně konformní výklad uvedených předpisů, jak činí žalobce. Nicméně žalobci je v této souvislosti třeba dát za pravdu, že smyslem institutu prominutí, alespoň pokud jde o daňový nedoplatek, je skutečně ohled na majetkové poměry daňových subjektů.

Pokud pak jde o otázku přezkumu rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti žalobce podle § 27 odst. 1 písm. h) daňového řádu ve správním soudnictví, je třeba vyjít z rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26.10.2005, č.j. 1 Afs 86/2004 - 54, publikovaného pod č. 792/2006 Sb. NSS, podle něhož *kategorii rozhodnutí o zastavení řízení podle § 27 daňového řádu nelze paušálně vyloučit ze soudního přezkumu proto, že nenaplní znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Soud je povinen v každém jednotlivém případě zkoumat, zda se takové rozhodnutí dotýká subjektivních práv či povinností žalobce, a to včetně těch, jež pramení v ústavním či v mezinárodním právu; v pochybnostech je na místě přijmout závěr ve prospěch soudního přezkumu.*

V souzeném případě je zřejmé, že rozhodnutí, jímž žalovaný neuznal možnost žalobce požadovat prominutí správního poplatku, se dotýká žalobcova subjektivního práva založeného přímo v zákoně o správních poplatcích a daňovém řádu. V této souvislosti je pak třeba uvést, že Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích připustil soudní přezkum rozhodnutí vydaných dle § 65 daňového řádu, k tomu viz rozsudek ze dne 24.5.2006 č.j. 1 Afs 85/2005 - 45, dostupný na www.nssoud.cz.

Městský soud žalobu proti rozhodnutí žalovaného odmítl s odůvodněním, že z procesního hlediska není rozdíl mezi rozhodnutím o odvolání ve věci správního poplatku a rozhodnutím o odvolání proti zastavení řízení o žádosti o odpuštění (osvobození) od správního poplatku; vždy jde o to, že žalobce brojí proti své povinnosti správní poplatek uhradit a nejde o meritorní rozhodnutí v daňovém řízení, resp. rozhodnutí, kterým se daňové řízení končí.

Toto zdůvodnění však nemůže s ohledem na to, co bylo výše uvedeno ohledně prominutí správního poplatku, v daném případě obstát. Žádostí o prominutí poplatku žalobce nebrojil proti povinnosti správní poplatek uhradit, nezpochybňoval, že zákon s podáním žádostí dle daňového řádu takovou povinnost spojuje. Požadoval nicméně, aby mu byla s ohledem na jeho majetkové poměry povinnost hradit správní poplatky prominuta.

V rozsudku Nejvyššího správního soudu, o nějž se opírá napadené usnesení městského soudu se mimo jiné uvádí, že „rozhodnutí ve věcech správních poplatků lze jako rozhodnutí o vedení řízení vyloučit ze soudního přezkumu, pokud tato rozhodnutí sama o sobě neukončují proceduru konanou správním orgánem ve věci samé, tj. ve věci, za niž má být správní poplatek zaplacen, a pokud rozhodnutí či jiné úkony, kterými při nezaplacení správního poplatku dojde k ukončení této procedury, jsou soudně přezkoumatelné nebo jinak podřízené kontrole soudní moci.“

Na rozdíl od situace, kdy se povinný subjekt odvolá proti výzvě správního orgánu k zaplacení správního poplatku a po zamítavém rozhodnutí o tomto odvolání následuje

rozhodnutí o zastavení řízení, v rámci jehož přezkumu je možné hodnotit i to, zda měl být správní poplatek vyžadován, v tomto případě by nebylo možné při přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení z důvodu nezaplacení poplatku přezkoumávat to, zda žalobce měl být osvobozen nebo ne, protože takové rozhodnutí správní orgány vůbec neučinily. Při přezkumu rozhodnutí o zastavení řízení by tak bylo možné pouze konstatovat, že řízení o žádosti o prominutí poplatku nemělo být zastaveno.

Z těchto důvodů shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou a napadené usnesení městského soudu dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení. Městský soud je zde vyjádřeným právním názorem Nejvyššího správního soudu vázán (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Vzhledem k tomu, že městský soud zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě odkazem na důvody, pro něž žalobu odmítl, a žalobce napadl usnesení městského soudu v plném rozsahu, Nejvyšší správní soud tímto zrušuje i výrok o neustanovení zástupce; městský soud tak bude muset o žalobcově návrhu na ustanovení zástupce rozhodnout znovu.

Podle § 110 odst. 2 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2007

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu